

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Ustawodawczej (271.)
oraz Komisji Rolnictwa
i Rozwoju Wsi (104.)
w dniu 20 maja 2014 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (cd.) (druk senacki nr 597).

(Początek posiedzenia o godzinie 14 minut 06)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Ustawodawczej Piotr Zientarski)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dzień dobry państwu.

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Proszę państwa, członkiem Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi był pan senator Henryk Górski, który odszedł od nas.

Proszę o uczczenie jego pamięci minutą ciszy.

(*Wszyscy wstają*) (*Chwila ciszy*)

(*Senator Grażyna Sztark: Wieczny odpoczynek racz mu dać, Panie.*)

(*Zgromadzeni odpowiadają: A światłość wiekuista niechaj mu świeci na wieki wieków, amen.*)

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, przedmiotem naszego posiedzenia jest kontynuacja pierwszego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności; druk senacki nr 597.

Pamiętacie państwo, że już odbyliśmy dwa wspólne posiedzenia komisji, na których uchwaliliśmy... prosiliśmy, ażeby Biuro Legislacyjne przygotowało projekt zgodnie z zaleceniami czy sugestiami ministerstwa – taka była wola połączonych komisji – ale, jak wiemy, nadal są wątpliwości.

Zanim udzielię głosu przedstawicielowi Biura Legislacyjnego, chciałbym serdecznie powitać przybyłych na nasze posiedzenie gości: panią minister Krystynę Gurbiel, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wraz z wysokiej rangi przedstawicielami Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; głównego specjalistę w Departamencie Polityki Regionalnej i Rolnictwa w Ministerstwie Finansów, pana Wiktora Gacparskiego. Również jest z nami pani Barbara Jaworska z Federacji Związków Pracodawców Dzierżawców i Właścicieli Rolnych.

Bardzo proszę, Panie Mecenasiu – zwracam się do pana legislatora Michała Gila – o przedstawienie propozycji, ewentualnie wniosków już wynikających z pracy biura po ostatnim posiedzeniu połączonych komisji.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysokie Komisje! Szanowni Państwo!

Jak państwo pamiętają, Biuro Legislacyjne miało przygotować projekt ustawy, który czyniłby zadość niektórym postulatami Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ja tutaj, będąc ciągle w kontakcie z przedstawicielami rządu, przygotowałem tego typu projekt. Jak sądzę, każdy z panów senatorów i każda z pań ma przed sobą ten projekt. On zakłada dwie rzeczy. Po pierwsze, zakłada dodanie przepisu prawa materialnego, który nakazywałby osobie ubiegającej się o wpis do ewidencji producentów rolnych – taką osobą byłby małżonek – złożenie dodatkowych dokumentów, na podstawie których wiadomo byłoby, że ten producent prowadzi oddzielne gospodarstwo rolne, oddzielne od gospodarstwa prowadzonego przez jego małżonka. Po drugie, zakłada dodanie przepisu upoważniającego dla ministra, który miałby określić, jakiego rodzaju dokumentów można by było żądać w celu potwierdzenia tej okoliczności.

Przygotowałem taki projekt, jednak w moim przekonaniu on jest obciążony pewną wadą. Otóż przyjęcie tego projektu spowoduje, że osoby będące w związku małżeńskim będą w zdecydowanie gorszej sytuacji niż osoby, które również prowadzą wspólne gospodarstwo rolne, ewentualnie wspólne gospodarstwo domowe, ale posiadają odrębne gospodarstwa rolne, chodzi tutaj o konkubentów, rodzeństwo czy na przykład rodzica z dzieckiem. Aby wyeliminować ten problem, ja sobie pozwoliłem przygotować drugi konkurencyjny projekt, który właśnie został państwu rozdany, zakładający, że wszyscy byliby traktowani w ten sam sposób. To znaczy co do zasady wszyscy składaliby te same dokumenty, ale gdyby organ doszedł do wniosku, że istnieje niebezpieczeństwo, że ktoś próbuje wyłudzić świadczenia, miałby prawo żądać dodatkowych dokumentów w celu stwierdzenia, czy w rzeczywistości okoliczności upoważniające do otrzymywania świadczenia występują. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

W istocie ta, tak można powiedzieć, autopoprawka Biura Legislacyjnego realizuje zalecenia ministerstwa, o których mówiliśmy, co do zasady. Trudno tutaj mówić o tym, że małżeństwo znajdowałoby się w gorszej sytuacji, bo ono, zgodnie z konstytucją, powinno być raczej w uprzywilejowanej sytuacji.

Bardzo proszę panią minister o ustosunkowanie się do tej najnowszej propozycji. Bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Krystyna Gurbiel:**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Panowie Przewodniczący!
Wysokie Komisje!

My, mówiąc szczerze, w tej chwili otrzymaliśmy nowy projekt, więc tylko tak na gorąco możemy się do niego ustosunkować. Poproszę panią mecenas o ustosunkowanie się do tego projektu. Oczywiście jesteśmy za tym, aby nie było dyskryminacji ani małżonków, ani niemałżonków, tylko żeby była równość podmiotów wobec prawa. Jeśli chodzi o to konkretne sformułowanie... Bo, jak rozumiem, ono różni się tym, że w pktcie 1a zostały wykreślone słowa „będący małżonkiem”, tak?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Aha, nie tylko, więc mamy pewien problem. Jeśli pani mecenas mogłaby powiedzieć, co pani...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo.

**Główny Specjalista
w Departamencie Płatności Bezpośrednich
w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Renata Patrycy-Toborek:**

W mojej opinii ta propozycja jest dla nas satysfakcjonująca, bo ona tak naprawdę konsumuje dotychczasowe brzmienie ust. 1a i 1b. Tak że myślę, że jest to propozycja satysfakcjonująca, jeżeli o nas chodzi.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa... No bo szeroka dyskusja na ten temat właściwie odbyła się już dwukrotnie. Pamiętamy, że istnieje potrzeba jasnej ewidencji, żeby nie było wspomnianych nadużyć.

Jeszcze pan senator Matusiewicz. Bardzo proszę.

Senator Andrzej Matusiewicz:

Dziękuję bardzo.

Panowie Przewodniczący! Wysokie Komisje! Pani Minister!

Ja mam uwagi do art. 12 ust. 4. Przepis ten brzmi tak: „W przypadku współposiadaczy gospodarstwa rolnego nadaje się jeden numer identyfikacyjny”... I dalej chodzi o sformułowanie: „co do którego pozostali współposiadacze wyrazili pisemną zgodę”. I tutaj jest pytanie do autora, do pana legislatora: czy chodzi o wszystkich? Bo jeżeli jeden nie wyrazi zgody, to już nie może... W nawiązaniu do przepisów o zniesieniu współwłasności można powiedzieć, że zawsze w takich przypadkach decyduje większość współwłaścicieli, i na zasadzie analogii większość współposiadaczy. To jest jedna sprawa.

Druga sprawa. W tej nowelizacji nie ma zapisu, na co zwraca uwagę Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Chodzi o definicję gospodarstwa rolnego. My się posługujemy definicją gospodarstwa rolnego zawartą w kodeksie cywilnym. W rozporządzeniu unijnym jest trochę inna definicja gospodarstwa rolnego. Czy nie należałoby tutaj, w ramach tej nowelizacji, odnieść się do tego i określić, czy chodzi o gospodarstwo rolne zdefiniowane w rozporządzeniu unijnym o określonym numerze, czy chodzi o gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Panie Senatorze, czy to jest pytanie wyłącznie do pana legislatora, czy również do ministerstwa?

(Senator Andrzej Matusiewicz: Również do ministerstwa.)

Czyli najpierw odpowie pan legislator, a później ministerstwo. Proszę bardzo.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Michał Gil:**

Zacznę od drugiej kwestii dotyczącej gospodarstwa rolnego. Przypominam, że działamy w ramach procedury, która zmierza do wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego i jesteśmy tym ograniczeni. Być może ta uwaga jest słuszna i należałoby się nad nią zastanowić, jednak powinniśmy to rozstrzygnąć w ramach innej właściwej procedury, bo przy okazji procedowania tego projektu nie możemy tego uczynić.

Co do współposiadania, to wydaje mi się, że jeśli chodzi o odpowiedź w tym zakresie, dużo bardziej kompetentnymi osobami byłiby przedstawiciele rządu, niemniej ja nie uchylam się od odpowiedzi i spróbuję na to pytanie odpowiedzieć. Otóż oczywiście jest tak, że są potrzebni wszyscy współposiadacze. Jest to procedura, która znajdowała się w ustawie. Tutaj, nadając nowe brzmienie ust. 4, niczego nowego w tej materii nie dodaliśmy. Czy dałoby się to rozwiązać w inny sposób? Nie sądzę, żeby większością... Strona, wskazując innego współposiadacza jako osobę uprawnioną do dopłat, zrzeka się jakby części swojego uprawnienia. Należy dążyć do takiej sytuacji, żeby każdy musiał wyrazić taką zgodę. Być może brakuje jakichś przepisów, które ułatwiłyby rozwiązanie kwestii spornej, jeśli chodzi o to, co się stanie w sytuacji, kiedy nie będzie zgody. Ustawa do tej pory jakoś funkcjonowała. Nie wiem, jak często zdarzały się tego typu przypadki. Wiem, że również w ramach innych procedur związanych z przyznawaniem płatności rolnych to rozwiązanie funkcjonuje. Nie widzę przeszkód, żeby Senat spróbował rozwiązać i tę kwestię. Tylko tutaj znowu musimy pamiętać o zakresie wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Ja nie twierdzę, że wprowadzenie takiego rozwiązania by się nie mieściło... Ale to wymagałoby dodatkowej analizy, bo teraz, na gorąco, nie chciałbym pochopnie tej kwestii rozstrzygać.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Bardzo proszę, Pani Minister.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Krystyna Gurbiel:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Jeśli chodzi o pytanie dotyczące definicji gospodarstwa rolnego, to w art. 3 ustawy jest mowa, że użyte określenie „gospodarstwo rolne” jest zgodne... to znaczy przyjmuje się tutaj rozumienie określone w rozporządzeniu ustanawiającym wspólne zasady dla systemów wsparcia itd. Tak że jest odwołanie w innym artykule ustawy.

Jeśli chodzi o kwestię dotyczącą zgody wszystkich współposiadaczy, to znowu, jeśli pan przewodniczący pozwoli, poproszę panią z ministerstwa.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

To jest bardzo istotna jakby praktyczna kwestia, jeśli chodzi o sytuację, kiedy nie ma zgody wszystkich.

Bardzo proszę.

**Główny Specjalista
w Departamencie Płatności Bezpośrednich
w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Renata Patrycy-Toborek:**

Rozwiązywanie problemu dotyczącego wymogu zgody wszystkich współposiadaczy nigdy nie było uregulowane w tej ustawie. Również w poprzednim brzmieniu tej ustawy był przepis mówiący o tym, że wszyscy współposiadacze składają jeden wniosek i nadaje się numer jednemu z nich.

Jeżeli chodzi o rozwiązywanie problemów między współposiadaczami, to myślę, że tu agencja powinna się wypowiedzieć, bo te problemy, jeżeli chodzi o kwestie prawne, rozstrzyga kodeks cywilny.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę bardzo, przedstawiciel agencji.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Baz Referencyjnych
w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji
Rolnictwa Agata Nowińska:**

Szanowni Państwo!

Jeśli chodzi o to współposiadanie, to my też uważamy...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Proszę się przedstawić.)

Agata Nowińska, zastępca dyrektora Departamentu Baz Referencyjnych, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Nasz departament zajmuje się nadawaniem numerów identyfikacyjnych. Tak że jeżeli chodzi tutaj o zgodę współposiadaczy, to tak naprawdę my się opieramy tylko i wyłącznie na oświadczeniu beneficjenta. Jeżeli on nam nie oświadczy, że na przykład posiada to gospodarstwo wyłącznie z bratem, to, ponieważ jest to tylko jakby stan faktyczny, tak naprawdę nie ma żadnych dokumentów, które mogłyby potwierdzić fakt, że oni razem to gospodarstwo posiadają. Więc jeżeli byłaby między nimi jakaś niezgoda, to prawdopodobnie nigdy by z takim wnioskiem nie wystąpili. Problem był tylko w przypadku małżonków, ponieważ to już jest jakiś stan prawny, jakby sam fakt współposiadania potwierdza zawarcie związku małżeńskiego, dlatego w takim przypadku te zgody były wyrażane.

Oczywiście zdarza się współposiadanie w innych przypadkach niż w przypadku małżonków, chodzi tutaj na przykład o brata z siostrą czy ojca z dorosłym dzieckiem, ale, tak jak mówię, opieramy się tutaj na oświadczeniu rolników. Nie pamiętam sytuacji, żeby ktoś wnosił, że część współposiadaczy nie chce wyrazić zgody. Oczywiście nie mogę tego ugeneralniać, być może były jakieś pojedyncze przypadki, ale nie przypominam sobie, żeby takie przypadki miały miejsce.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Czyli, jak rozumiem, wątpliwe kwestie już zostały wyjaśnione, również te związane z definicją gospodarstwa. W takim razie, proszę państwa, ja zgłaszam poprawkę do projektu ustawy, tę propozycję Biura Legislacyjnego i stawiam wniosek, żebyśmy poddali pod głosowanie inicjatywę o zmodyfikowanej treści w brzmieniu przedstawionym państwu dzisiaj.

Kto jest za przyjęciem nowego brzmienia tej inicjatywy? (17)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie za.

Proponuję, żeby pan senator Matusiewicz jako przedstawiciel wnioskodawców, czyli Komisji Ustawodawczej, w dalszym ciągu reprezentował połączone komisje.

Dziękuję bardzo. Dziękuję gościom.

Zamykam posiedzenie połączonych komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 21)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii